

Jordbruksverkets vägledning för odlare som producerar certifikatplantor av frukt- och bärväxter

Växtregelenheten
Version 2 beslutad 2018-05-21

Versionshantering

Datum	Dokument	Ändring
2018-01-16	Beslut version 1 Dnr 3.6.20-692/18	
2018-05-21	Beslut version 2 Dnr 3.6.20-07669/2018	Produktionsplanen är uppdaterad och förenklad. Hassel och Fikon avsedda för fruktproduktion är tillagda.

Innehåll

1	Krav på produktion och försäljning.....	4
2	Dokumentera din odling	5
3	Produktion och kontroll.....	6
4	Märk plantorna på rätt sätt	8
5	Allmän information.....	12
6	Skadegörare	15
7	Produktionsplan för frukt- och bär	30

1 Krav på produktion och försäljning

Reglerna om saluföring av förökningsmaterial och frukt- och bärplantor avsedda för fruktproduktion syftar till att yrkesodlare i hela EU ska få samma möjlighet att köpa förökningsmaterial och plantor som är friska och har god kvalitet. Det ska framför allt leda till att odlarna ska få ett bra resultat i frukt- och bärodlingen.

Syftet med den här vägledningen är att hjälpa dig med att uppfylla kraven.

1.1 Villkor för att få sälja certifikatplantor

Det finns flera villkor för att du ska få sälja plantor som är certifierade som certifikatplantor.

1. Senast den 1 februari varje år ska du anmäla årets planerade produktion till Jordbruksverket. Samtidigt ansöker du om att vi ska certifiera dina plantor som certifikatmaterial.
2. Du ska ha en produktionsplan.
3. Du ska dokumentera din produktion samt inköp och försäljning.
4. Plantorna ska
 - produceras från en certifikatmoderplanta som i sin tur har producerats från prebasmaterial eller basmaterial
 - certifikatmoderplantan ska odlas i jord som uppfyller vissa krav
 - överensstämma med sortbeskrivningen (grundstammar ska motsvara artbeskrivningen)
 - uppfylla kraven på sundhet
 - uppfylla kraven på frihet från defekter.

Du ska märka plantorna med etiketter. Du kan också bifoga följesedlar när du säljer plantor i parti. Om du säljer plantor som är avsedda för yrkesmässig fruktproduktion i parti ska du försegla förpackningar, behållare eller buntar.

2 Dokumentera din odling

2.1 Gör en plan för din produktion

Du ska ta fram och följa en plan för din produktion. Syftet är att du med hjälp av planen ska hitta de moment i din produktion där det är störst risk att plantorna inte når upp kraven för att certifieras som certifikatplantor. Det kan till exempel gälla risk för spridning av skadegörare mellan plantor och sammanblandning av olika sorter.

I planen ska du beskriva hur du arbetar för att plantorna ska hålla certifikat-kvalitet. Du ska också dokumentera hur du arbetar med detta i praktiken.

Det ska framgå av planen vilka släkten eller arter den gäller.

I planen ska det framgå

- var du odlar plantorna och uppskattat antal
- odlingsperiod (vilka år)
- hur du uppförökar plantorna
- hur du förpackar-, lagrar- och transporterar plantorna.

I avsnitt 7 hittar du ett förslag på hur produktionsplanen kan se ut.

Om du även producerar CAC-plantor kan du göra en gemensam plan för hela din produktion.

2.2 Dokumentera och spara resultat från övervakning av produktionen

Jordbruksverket kontrollerar din produktion en till två gånger per odlingssäsong beroende på vilka arter du odlar. Vid kontrollen tittar vi även på din produktionsplan och hur du övervakar din produktion för att minska de risker du har pekat på i din plan.

Du ska också dokumentera hur du övervakar riskerna i produktionen. Det kan du göra i din produktionsplan.

Det kan till exempel handla om

- okulärbesiktning av plantorna för att kunna hindra spridning av skadegörare och sätta in behandling i tid
- risker i samband med upptagning och transporter.

Spara dokumentationen i tre år efter att det berörda materialet har producerats.

2.3 Dokumentation av inköp och försäljning

Du ska föra register över dina inköp och din försäljning. Detta bör framgå av din bokföring och du behöver inte göra något ytterligare register. Spara uppgifterna i tre år.

3 Produktion och kontroll

3.1 Använd certifikatmoderplantor om du själv uppförökar plantor

Om du själv uppförökar certifikatplantor ska du använda certifikatmoderplantor. De plantorna ska vara producerade från prebasmaterial eller basmaterial. Om certifikatmoderplantorna odlas i jord ska den vara fri från vissa nematoder (gäller inte alla släkten och arter), se avsnitt 6.2.

Om du köper in färdigt uppförökningsmaterial och bara odlar certifikatmaterial finns inga krav på provtagning för nematoder.

3.2 Kontrollera att plantorna är av rätt sort

Du är ansvarig för att se till att de plantor du producerar tillhör rätt sort. Eftersom du använder certifierat material för uppförökning ska du kunna känna dig säker på att det är rätt sort. Du bör ändå vara uppmärksam och ha kontroll av att det inte blir fel i leverans eller vid uppförökning.

Bedöm om det är rätt sort genom att jämföra plantorna med sortbeskrivningen.

Beskriv hur du säkerställer att det är rätt sort i din produktionsplan.

Om det är en grundstam som inte tillhör någon sort ska den överensstämma med artbeskrivningen.

3.3 Kontrollera att plantorna är friska

Certifikatplantorna ska vara fria från de skadegörare som finns i tabellen i avsnitt 6.1. För vissa skadegörare finns tröskelvärden som inte får överskridas dessa framgår också av tabellen i avsnitt 6.1.

Kontrollera därför din produktion löpande för att upptäcka skadegörare så att du kan vidta åtgärder för att hindra spridning mellan plantorna.

Dokumentera i din produktionsplan hur du övervakar att plantorna håller sig friska.

Du måste också vara uppmärksam på att plantorna inte heller drabbas av allvarligare skadegörare (karantänsskadegörare).

Jordbruksverket kontrollerar också att din odling är fri från dessa skadegörare en eller två gånger per odlingssäsong beroende på vilka arter du odlar. Om vi hittar misstänkta skadegörare skickar vi prov för analys.

Om du har Certifikat-material under kryokonservering ska du inte kontrollera sundheten på det materialet.

3.4 Kontrollera att plantorna inte har defekter

Kontrollera att certifikatplantorna är praktiskt taget fria från defekter som kan försämra kvaliteten. Det innebär att plantorna ska hålla en sådan kvalitet att defekterna inte påverkar den avsedda odlingen och fruktproduktionen.

Med defekter menas skador som till exempel missfärgningar, sårvävnad och torkskador.

3.5 Skilj på material av olika kategorier

Om du producerar både certifikat- och CAC-plantor ska du se till att plantorna hålls åtskilda under hela produktionen. Du måste avlägsna material som inte uppfyller kraven.

Det är också viktigt att du har ett avstånd mellan olika sorter så att de inte kan blandas samman.

3.6 Du får inte sälja plantor som inte uppfyller kraven

Om certifikatplantorna inte uppfyller kraven får du inte sälja plantorna.

Om de uppfyller kraven för CAC-plantor får du sälja dem som CAC i stället. Om du kan vidta åtgärder så att plantorna åter uppfyller kraven för certifikatplantor får du sälja dem som sådana igen.

4 Märk plantorna på rätt sätt

4.1 Etikett

När du säljer certifikatmaterial ska du märka materialet med en etikett.

Etiketten ska vara tryckt med outplånlig skrift och texten ska vara väl synlig och läslig. Etiketten ska vara blå.

Du ska fästa etiketten på plantor eller växtdelar. Om du odlar bärplantor i kruka där det inte går att fästa etiketten i en växtdel kan du i stället sätta etiketten i krukan.

Om du säljer plantor i parti kan du istället fästa etiketten på förpackningen, bunten eller behållaren.

Om du säljer plantorna direkt till vanliga konsumenter på dit företag räcker det att du märker enligt kraven i avsnitt 4.5.

4.1.1 Etiketten ska innehålla följande uppgifter

1. EU:s regler och standarder
2. Sverige eller SE
3. Statens jordbruksverk eller SJV
4. registreringsnummer hos Jordbruksverket¹
5. referensnummer för förpackningen eller bunten, individuellt löp-, vecko- eller partinummer
6. vetenskapligt namn
7. certifikatmaterial
8. sortens benämning och, i förekommande fall, klonens benämning.
 - a. För grundstammar som inte hör till någon sort ska du ange artens eller arthybridens namn.
 - b. För ympade fruktplantor ska du ange uppgifterna om sort och art för både grundstammen och ympkvisten.
 - c. För sorter för vilka en ansökan om officiell registrering eller om växtförädlarrätt håller på att behandlas ska du ange den föreslagna benämningen, tillsammans med upplysningen ”ansökan under behandling”.
9. i förekommande fall ska du ange ”sort med officiellt erkänd beskrivning”
10. mängd
11. produktionsland och motsvarande kod, om det är annat land än Sverige
12. utfärdandeår,
13. om den ursprungliga etiketten ersätts av en ny: den ursprungliga etikettens utfärdandeår

¹ Om du ska kombinera etiketten med ett växtpass krävs registreringsnummer. Vi rekommenderar att du alltid anger registreringsnummer även om det är tillåtet att istället ange företagsnamn om etiketten inte kombineras med växtpasset.

14. i förekommande fall uppgift om sorten är genetiskt modifierad samt vilka genetiskt modifierade gener som ingår.

4.1.2 Extra märkning i vissa fall

Lägg till följande uppgifter när det är aktuellt.

4.1.2.1 Övergångsregler

Plantor som produceras från material som certifierades före 1 januari 2017 (övergångsregler):

- ”Artikel 21 i 2008/90/EG och artikel 32 i 2014/98/EU” (Art. 21, 2008/90/EG; Art. 32, 2014/98/EU). Detta ska stå **antingen** på etiketten eller på följesedeln.

4.1.2.2 Sorter som saknar värde för yrkesmässig produktion

Sorter som saknar värde för yrkesmässig produktion av frukt- och bär:

- ”Artikel 7.2 andra stycket i direktivet 2008/90/EG” (Art. 7.2, 2 st 2008/90/EG) eller ”Saknar värde för yrkesmässig produktion enligt artikel 7.2 andra stycket i direktivet 2008/90/EU”. Detta ska stå **antingen** på etiketten eller på följesedeln.

4.1.2.3 Det svenska undantaget för odling på friland

Basmaterial och certifikatmaterial som producerats från prebasmaterial av äpple och päron som odlas på friland enligt de kommissions beslut som Sverige fått:

- ”Härrör från material som producerats på friland” på etiketten.
- ”Härrör från material som producerats på friland i enlighet med kommissionens genomförandebeslut C(2017)2800” på följesedeln.

4.2 Följesedel

Du kan också bifoga en följesedel med materialet eller plantorna som kompletterar etiketten. Följesedeln ska innehålla samma uppgifter som finns på etiketten eller etiketterna. Observera att följesedeln aldrig kan ersätta etiketten.

Utöver uppgifterna från etiketten eller etiketterna ska följesedeln

1. vara skriven på ett av unionens officiella språk
2. utfärdas i minst två exemplar (leverantör och mottagare)
3. skickas med materialet från företaget till mottagaren
4. innehålla mottagarens namn och adress
5. innehålla datum för dokumentets utfärdande, och
6. vid behov innehålla ytterligare information beträffande de berörda varupartier.

4.3 Förpackning

4.3.1 Plantor avsedda för privata konsumenter

Du kan märka varje planta eller kruka i stället för att sälja materialet i förseglade partier. Detta gäller om du säljer material eller plantor som är avsedda för andra än yrkesmässiga fruktodlare till exempel privata konsumenter.

4.3.2 Plantor avsedda för yrkesodlare

Om du ska sälja plantor och material till yrkesodlare i partier måste förpackningen uppfylla följande krav

1. Du ska försegla förpackningar eller behållare med plantor eller växtdelar på ett sådant sätt att förpackningen eller behållaren inte kan öppnas utan att förseglingen och etiketten skadas.
2. Du fästa ihop buntar på ett sådant så att plantorna i bunten inte ska kunna åtskiljas utan att bandet eller banden och etiketten skadas.

4.4 Kombinera med växtpasset

Om växtmaterialet ska ha ett växtpass får du kombinera uppgifterna på etiketten eller följedokumentet med växtpasset om du lägger till vissa uppgifter. Uppgifterna ska vara avskilda från övrig text i växtpasset.

Lägg till följande uppgifter för att kombinera med växtpasset

1. EU:s regler och standarder
7. certifikatmaterial
8. sortens benämning och, i förekommande fall, klonens benämning.
 - a. För grundstammar som inte hör till någon sort ska du ange artens eller arthybridens namn
 - b. För ympade fruktplantor ska du ange uppgifterna om sort och art för både grundstammen och ympkvisten
 - c. För sorter för vilka en ansökan om officiell registrering eller om växtförädlarrätt håller på att behandlas ska du ange den föreslagna benämningen, tillsammans med upplysningen ”ansökan under behandling”
11. produktionsland och motsvarande kod, om det är annat land än Sverige
12. år för utfärdandet
14. om det är aktuellt, uppgift om sorten är genetiskt modifierad samt vilka genetiskt modifierade gener som ingår.

4.5 Förbered märkning för försäljning i garden center

Om du även märker plantorna med etiketter för försäljning till vanliga konsumenter i exempelvis garden center ska etiketten innehålla

- uppgift om sort och
- tillämplig produktinformation.

Produktinformationen kan till exempel vara information om odlingszon, kvalitet och grundstam eller annan information anpassad till den art eller sort som du säljer.

5 Allmän information

5.1 Sorter

5.1.1 Alla sorter ska finnas i en sortlista

Alla sorter som säljs måste finnas i en sortlista eller ha en växtförädlarrätt. Om sorten ska säljas i Sverige kan den finnas i den svenska sortlistan eller i EU:s sortlista FRUMATIS.

Sorter som säljs till något annat land inom EU ska finnas i FRUMATIS. Sorter med växtförädlarrätt får alltid säljas även om de inte finns med i någon sortlista.

På vår webbplats² hittar du länkar till FRUMATIS och databaser för växtförädlarrätter.

5.1.2 Sorterna ska vara beskrivna

Alla sorter som finns i sortlistan ska vara beskrivna. De kan antingen ha en officiell beskrivning eller en officiellt erkänd beskrivning.

Om sorten har en officiell beskrivning är den DUS-provad³ och får säljas i hela EU.

Om sorten har en officiellt erkänd beskrivning kan det vara en sort som är allmänt känd eller en sort som inte är avsedd för yrkesmässig fruktodling.

En sort som är allmänt känd

- har saluförts före den 30 september 2012 i Sverige eller i en annan medlemsstat
- har registrerats officiellt i en annan medlemsstat,
- är föremål för en ansökan om officiell registrering i någon medlemsstat eller för en ansökan om en växtförädlarrätt.

5.2 Regelverk

5.2.1 Svenska regelverk

5.2.1.1 Lagar

- Lagen (1975:74) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter för trädgårdsnäringen
- Utsädeslagen (1976:298)

²

<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/odling/utsadeochsorter/fruktochbarsorter/sortlistor.4.203fc4e015ac89ee66532e7d.html>

³ DUS: Distinctness (särskiljbarhet), Uniformity (enhetlighet) och Stability (stabilitet).

5.2.1.2 Förfordningar

- Förfordningen (1977:945) om trädgårdsväxters sundhet, sortäktighet och kvalitet (trädgårdsförfordningen)
- Utsädesförfordningen (2000:1330) (utsädesförfordningen)

5.2.1.3 Föreskrifter

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2016:44) om saluföring m.m. av förökningsmaterial för fruktplantor och fruktplantor avsedda för fruktproduktion.

5.2.2 EU

5.2.2.1 Rådets direktiv

Saluföring av fruktplantsförökningsmaterial och fruktplantor avsedda för fruktproduktion⁴

5.2.2.2 Kommissionens genomförandedirektiv

- Märkning och förpackning⁵
- Registrering av företag och sortregister⁶
- Produktionskrav⁷

5.3 Släkten och arter

Den är vägledningen tar upp följande arter och släkten av frukt- och bärväxter:

<i>Corylus avellana</i> L.	Hassel avsedd för produktion av nötter
<i>Ficus carica</i> L.	Fikon avsedd för produktion av frukt
<i>Fragaria</i> L.	Smultronsläktet
<i>Malus</i> Mill.	Äpplesläktet
<i>Prunus armeniaca</i> L.	Aprikos
<i>Prunus avium</i> (L.) L.	Sötkörsbär
<i>Prunus cerasus</i> L.	Surkörsbär
<i>Prunus domestica</i> L.	Plommon
<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch.	Persika

⁴ Rådets direktiv 2008/90/EG av den 29 september 2008 om saluföring av fruktplantsförökningsmaterial och fruktplantor avsedda för fruktproduktion

⁵ Kommissionens genomförandedirektiv 2014/96/EU av den 15 oktober 2014 om kraven för märkning, försegling och förpackning av fruktplantsförökningsmaterial och fruktplantor avsedda för fruktproduktion, inom tillämpningsområdet för rådets direktiv 2008/90/EG

⁶ Kommissionens genomförandedirektiv 2014/97/EU av den 15 oktober 2014 om genomförande av rådets direktiv 2008/90/EG vad gäller registrering av leverantörer och sorter samt den gemensamma sortlistan.

⁷ Kommissionens genomförandedirektiv 2014/98/EU av den 15 oktober 2014 om genomförande av rådets direktiv 2008/90/EG vad gäller särskilda krav för de släkten och arter av fruktplantor som avses i bilaga I till det direktivet, särskilda krav som ska uppfyllas av leverantörerna och tillämpningsbestämmelser för officiella kontroller.

<i>Pyrus</i> L.	Päronsläktet
<i>Ribes</i> L.	Vinbärssläktet
<i>Rubus</i> L.	Hallonsläktet
<i>Vaccinium</i> L.	Blåbärssläktet

Arter av ovanstående släkten som inte producerar frukt eller bär som vanligtvis konsumeras utan som enbart är avsedda för prydnadsväxtodling, till exempel prydnadsapel, *Malus sargentii* omfattas inte av reglerna.

Övriga släkten som omfattas av reglerna är

<i>Castanea sativa</i> Mill.	Äkta kastanj
<i>Citrus</i> L.	Citronsläktet
<i>Cydonia oblonga</i> Mill.	Kvitten
<i>Fortunella</i> Swingle	Kumquatsläktet
<i>Juglans regia</i> L.	Valnöt
<i>Olea europea</i> L.	Oliv
<i>Pistacia vera</i> L.	Pistaschmandel
<i>Poncirus</i> Raf.	Citrontörne
<i>Prunus amygdalus</i> Batsch.	Mandel
<i>Prunus salicina</i> Lindley	Japanskt plommon

6 Skadegörare

6.1 Skadegörare på plantorna

Här finns en lista över de skadegörare som material eller plantor av varje släkte eller art ska vara fritt från.

Jordbruksverket kommer ansvara för okulärbesiktning. Om vi misstänker att det finns skadegörare tar vi prov och skickar för analys.

Det är viktigt att du själv har uppsikt och kontrollerar plantorna löpande för att upptäcka eventuella skadegörare och vidta åtgärder i tid.

I vissa fall ska plantorna även provtas med vissa intervall utöver okulärbesiktningen.

***Corylus avellana* L.– Hassel avsedd för produktion av nötter**

Skadegörare	Okulärbesiktning (antal gånger/år)
Kvalster <i>Phytoptus avellanae</i>	1
Svampar <i>Armillaria mellea</i> <i>Verticillium dahliae</i> <i>Verticillium albo-atrum</i>	
Bakterier <i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>corylina</i> <i>Pseudomonas avellanae</i>	
Virus Äpple mosaikvirus (ApMV)	
Fytoplasma Hazelnut maculatura lineare fytoplasma	

***Ficus carica* L.– Fikon avsedd för produktion av frukt**

Skadegörare	Okulärbesiktning (antal gånger/år)
<p>Insekter <i>Ceroplastes rusci</i></p> <p>Nematoder <i>Heterodera fici</i> <i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Svampar <i>Armillaria mellea</i></p> <p>Bakterier <i>Phytophthora fici</i></p> <p>Virusliknande sjukdomar Fig mosaic disease</p>	1

***Fragaria* L. – Smultronsläktet**

Skadegörare	Toleransnivå (%)	Okulärbesiktning (antal gånger per år)
Insekter och kvalster		2 gånger om året under vegetationsperioden.
<i>Chaetosiphon fragaefoliae</i>	1	
<i>Phytonemus pallidus</i>	0,1	Om vi misstänker att det finns skadegörare ska vi ta prov och skicka för analys.
Nematoder		
<i>Aphelenchoides blastoforus</i>		
<i>Aphelenchoides fragariae</i>	1	

<i>Aphelenchoides ritzemabosi</i>		För plantor och material som producerats genom mikroförökning och som bevaras i mindre än tre månader krävs bara en besiktning under denna period.
<i>Ditylenchus dipsaci</i>	1	
<i>Meloidogyne hapla</i>	1	
<i>Pratylenchus vulnus</i>	1	
Svampar		
<i>Colletotrichum acutatum</i>		
<i>Phytophthora cactorum</i>		
<i>Podosphaera aphanis</i> (Wallroth)Braun & Takamatsu	1	
<i>Rhizoctonia fragariae</i>	1	
<i>Verticillium albo-atrum</i>	2	
<i>Verticillium dahliae</i>	2	
Bakterier		
<i>Candidatus Phlomobacter fragariae</i>	1	
Virus		
Strawberry mottle virus (SMoV)	2	
Fytoplasmasjukdomar	1	
Aster yellows phytoplasma	1	
Multiplier disease	0,5	
Stolbur as strawberry lethal decline	1	
Strawberry green petal phytoplasmas	1	
Phytoplasma fragariae	1	

Malus Mill. – Äppelsläktet

Skadegörare	Okulär- besiktning (antal gångar/år)	Intervall för provtagning och analys
<p>Insekter <i>Eriosoma lanigerum</i> <i>Psylla</i> spp.</p> <p>Nematoder <i>Meloidogyne hapla</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Svampar <i>Armillaria mellea</i> <i>Chondrostereum purpureum</i> <i>Glomerella cingulata</i> <i>Nectria galligena</i> <i>Pezicula alba</i> <i>Pezicula malicorticis</i> <i>Phytophthora cactorum</i> <i>Roessleria pallida</i> <i>Verticillium albo-atrum</i> <i>Verticillium dahliae</i></p> <p>Bakterier <i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i></p> <p>Virus Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV)*</p>	<p>1 gång om året</p> <p>Om vi misstänker att det finns skadegörare ska vi ta prov och skicka för analys.</p>	<p>15år – certifikatmoderplantor Var 15:e år ska vi provta och analysera ett representativt urval av certifikatmoderplantorna</p> <ul style="list-style-type: none"> • om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av de virus som är markerade med *, och • om vi vid okulärbesiktningen misstänker att är angripna av någon eller några av de övriga skadegörarna som räknas upp i tabellen.

<p>Apple stem-grooving virus (ASGV)*</p> <p>Apple stem-pitting virus (ASPV)*</p> <p>Äpplemosaikvirus (ApMV)*</p> <p>Andra än de ovanstående</p> <p>Virusliknande sjukdomar</p> <p>Gummived, fårade grenar</p> <p>Hästskoärr</p> <p>Fruktsjukdomar: kattäpple, buckeläpple, bumpy fruit of Ben Davis, rough skin, stjärnsprickor, korkring, russet wart</p> <p>Viroider</p> <p>Apple scar skin viroid (ASSVd)</p> <p>Apple dimple fruit viroid (ADFVd)</p>		
---	--	--

***Pyrus L.* – Päronsläktet**

Skadegörare	Okulärbesiktning (antal gånger/år)	Intervall för provtagning och analys
<p>Insekter</p> <p><i>Eriosoma lanigerum</i></p> <p><i>Psylla</i> spp.</p> <p>Nematoder</p> <p><i>Meloidogyne hapla</i></p> <p><i>Meloidogyne javanica</i></p> <p><i>Pratylenchus penetrans</i></p>	<p>1 gång om året</p> <p>Om vi misstänker att det finns skadegörare ska vi ta prov och skicka för analys.</p>	<p>15år – certifikatmoderplantor</p> <p>Var 15:e år ska vi provta och analysera ett representativt urval av certifikatmoderplantorna</p> <ul style="list-style-type: none"> • om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av de virus som är markerade med *, och • om vi vid okulärbesiktningen misstänker att är angripna av någon eller några av de övriga skadegörarna som räknas upp i tabellen.

<p><i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Svampar</p> <p><i>Armillaria mellea</i></p> <p><i>Chondrostereum purpureum</i></p> <p><i>Glomerella cingulata</i></p> <p><i>Nectria galligena</i></p> <p><i>Pezicula alba</i></p> <p><i>Pezicula malicorticis</i></p> <p><i>Phytophthora cactorum</i></p> <p><i>Roessleria pallida</i></p> <p><i>Verticillium albo-atrum</i></p> <p><i>Verticillium dahliae</i></p> <p>Bakterier</p> <p><i>Agrobacterium tumefaciens</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i></p> <p>Virus</p> <p>Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV)*</p> <p>Apple stem-grooving virus (ASGV)*</p> <p>Apple stem-pitting virus (ASPV)*</p> <p>Andra än de ovanstående</p> <p>Virusliknande sjukdomar</p> <p>Barksprickor, barknekros</p> <p>Grovbarkighet</p> <p>Gummived, quince yellow blotch</p>		
---	--	--

Viroider Pear blister canker viroid (PBCVd)		
--	--	--

***Prunus armeniaca* L. – Aprikos**

Skadegörare	Okulär- besiktning (antal gångar/år)	Intervall för provtagning och analys
<p>Insekter</p> <p><i>Pseudaulacaspis pentagona</i></p> <p><i>Quadraspidiotus perniciosus</i></p> <p>Nematoder</p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i></p> <p><i>Meloidogyne incognita</i></p> <p><i>Meloidogyne javanica</i></p> <p><i>Pratylenchus penetrans</i></p> <p><i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Svampar</p> <p><i>Phytophthora cactorum</i></p> <p><i>Verticillium dahliae</i></p> <p>Bakterier</p> <p><i>Agrobacterium tumefaciens</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>morsprunorum</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i></p> <p><i>Pseudomonas viridiflava</i></p>	<p>1 gång om året</p> <p>Om vi misstänker att det finns skadegörare ska vi ta prov och skicka för analys.</p>	<p>1 år – blommande certifikatmoderplantor och pollineringssträd</p> <p>Vi ska vi provta och analysera ett representativt urval av blommande certifikatmoderplantor varje år om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av PDV och PNRSV.</p> <p>Detta gäller även ett representativt urval av träd som avsiktligt planterats för pollineringsändamål och de viktigaste pollineringssträden i omgivningen.</p> <p>3 år – icke blommande certifikatmoderplantor</p> <p>Vi ska provta och analysera ett representativt urval av icke blommande certifikatmoderplantor</p> <ul style="list-style-type: none"> • var tredje år om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av PDV och PNRSV. <p>15 år – certifikatmoderplantor</p> <p>Vi ska provta och analysera ett representativt urval av certifikatmoderplantor</p> <ul style="list-style-type: none"> • var femtonde år om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av någon eller några av de övriga skadegörarna som räknas upp i tabellen och som är relevanta för arten i fråga.

<p>Virus</p> <p>Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV)</p> <p>Äpplemosaikvirus (ApMV)</p> <p>Apricot latent virus (ApLV)</p> <p>Plommondvärgsjukevirus (PDV)</p> <p>Prunusringfläckvirus (PNRSV)</p>		
--	--	--

***Prunus avium* (L.) L. och *P. cerasus* L. – Sötkörsbär och surkörsbär**

Skadegörare	Okulär- besiktning (antal gångar/år)	Intervall för provtagning och analys
<p>Insekter</p> <p><i>Quadraspidiotus perniciosus</i></p> <p>Nematoder</p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i></p> <p><i>Meloidogyne incognita</i></p> <p><i>Meloidogyne javanica</i></p> <p><i>Pratylenchus penetrans</i></p> <p><i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Svampar</p> <p><i>Phytophthora cactorum</i></p> <p>Bakterier</p> <p><i>Agrobacterium tumefaciens</i></p> <p><i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>morsprunorum</i></p>	<p>1 gång om året</p> <p>Om vi misstänker att det finns skadegörare ska vi ta prov och skicka för analys.</p>	<p>1 år – blommande certifikatmoderplantor och pollineringssträd</p> <p>Vi ska vi provta och analysera ett representativt urval av blommande certifikatmoderplantorna</p> <ul style="list-style-type: none"> • varje år om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av PDV och PNRSV. <p>Detta gäller även ett representativt urval av träd som avsiktligt planterats för pollineringsändamål och de viktigaste pollineringssträden i omgivningen.</p> <p>3 år – icke blommande certifikatmoderplantor</p> <p>Vi ska provta och analysera ett representativt urval av icke blommande certifikatmoderplantor</p> <ul style="list-style-type: none"> • var tredje år om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av PDV och PNRSV. <p>15 år - certifikatmoderplantor</p> <p>Vi ska provta och analysera ett representativt urval av certifikatmoderplantor</p> <ul style="list-style-type: none"> • var femtonde år om vi bedömer att det finns risk för att de är

<p>Virus</p> <p>Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV)</p> <p>Äpplemosaikvirus (ApMV)</p> <p>Arabismosaikvirus (ArMV)</p> <p>Cherry green ring mottle virus (CGRMV)</p> <p>Cherry mottle leaf virus (ChMLV)</p> <p>Cherry necrotic rusty mottle virus (CNRMV)</p> <p>Körsbärsbladrollvirus (CLRV)</p> <p>Latent jordgubbsringfläckvirus (SLRSV)</p> <p>Little cherry virus 1 och 2 (LChV1, LChV2)</p> <p>Plommondvärgsjukevirus (PDV)</p> <p>Prunusringfläckvirus (PNRSV)</p> <p>Hallonringfläckvirus (RpRSV)</p> <p>Tomatsvartringvirus (TBRV)</p>		<p>angripna av någon eller några av de övriga skadegörarna som räknas upp i tabellen och som är relevanta för arten i fråga.</p>
---	--	--

***Prunus domestica* L. – Plommon**

Skadegörare	Okulärbesiktning (antal gånger/år)	Intervall för provtagning och analys
<p>Insekter</p> <p><i>Pseudaulacaspis pentagona</i></p> <p><i>Quadraspidiotus perniciosus</i></p>	<p>1 gång om året</p> <p>Om vi misstänker att det finns skadegörare ska vi ta prov och skicka för analys.</p>	<p>1 år – blommande certifikatmoderplantor och pollineringssträd</p> <p>Vi ska vi provta och analysera ett representativt urval av blommande certifikatmoderplantor varje år om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av PDV och PNRSV.</p>

<p>Nematoder</p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Svampar</p> <p><i>Phytophthora cactorum</i> <i>Verticillium dahliae</i></p> <p>Bakterier</p> <p><i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>morsprunorum</i></p> <p>Virus</p> <p>Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV) Äpplemosaikvirus (ApMV) Myrobalan latent ringspot virus (MLRSV) Plommondvärgsjukevirus (PDV) Prunusringfläckvirus (PNRSV)</p>		<p>Detta gäller även ett representativt urval av träd som avsiktligt planterats för pollineringsändamål och de viktigaste pollineringsträden i omgivningen.</p> <p>3 år – icke blommande certifikat-moderplantor Vi ska provta och analysera ett representativt urval av icke blommande certifikat-moderplantor</p> <ul style="list-style-type: none"> • var tredje år om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av PDV och PNRSV. <p>15 år – certifikatmoderplantor Vi ska provta och analysera ett representativt urval av certifikatmoderplantor var femtonde år om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av någon eller några av de övriga skadegörarna som räknas upp i tabellen och som är relevanta för arten i fråga.</p>
---	--	---

***Prunus persica* (L.) Batsch. – Persika**

Skadegörare	Okulärbesiktning (antal gånger/år)	Intervall för provtagning och analys
<p>Insekter</p> <p><i>Pseudaulacaspis pentagona</i></p>	<p>1 gång om året</p> <p>Om vi misstänker att det finns</p>	<p>1 år – blommande certifikatmoderplantor och pollineringssträd Vi ska vi provta och analysera ett representativt urval av blommande</p>

<p><i>Quadraspidiotus perniciosus</i></p> <p>Nematoder</p> <p><i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i></p> <p>Svampar</p> <p><i>Phytophthora cactorum</i> <i>Verticillium dahliae</i></p> <p>Bakterier</p> <p><i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>morsprunorum</i></p> <p>Virus</p> <p>Apple chlorotic leaf spot virus (ACLSV) Äpple mosaikvirus (ApMV) Apricot latent virus (ApLV) Plommondvärgsjukevirus (PDV) Prunus ringfläckvirus (PNRSV) Latent jordgubbsringfläckvirus (SLRSV)</p> <p>Viroid</p> <p>Peach latent mosaic viroid (PLMVd)</p>	<p>skadegörare ska vi ta prov och skicka för analys.</p>	<p>certifikatmoderplantor varje år om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av PDV, PNRSV och PLMVd.</p> <p>Detta gäller även ett representativt urval av träd som avsiktligt planterats för pollineringsändamål och de viktigaste pollineringssträden i omgivningen.</p> <p>3 år – icke blommande certifikatmoderplantor</p> <p>Vi ska provta och analysera ett representativt urval av icke blommande certifikatmoderplantor</p> <ul style="list-style-type: none">• var tredje år om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av PDV och PNRSV. <p>15 år – certifikatmoderplantor</p> <p>Vi ska provta och analysera ett representativt urval av certifikatmoderplantor var femtonde år om vi bedömer att det finns risk för att de är angripna av någon eller några av de övriga skadegörarna som räknas upp i tabellen och som är relevanta för arten i fråga.</p>
---	--	--

Ribes L. – Vinbärssläktet

Skadegörare	Toleransnivå (%)	Okulärbesiktning (antal gånger/år)
Insekter och kvalster		1 gång om året
<i>Cecidophyopsis ribis</i>		Om vi misstänker att det finns skadegörare ska vi ta prov och skicka för analys.
<i>Dasyneura tetensi</i>		
<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>		
<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>		
<i>Tetranychus urticae</i>		
Nematoder		
<i>Aphelenchoides ritzemabosi</i>	0,5	
<i>Ditylenchus dipsaci</i>		
Svampar		
<i>Diaporthe strumella</i> (<i>Phomopsis ribicola</i>)		
<i>Microsphaera grossulariae</i>		
<i>Sphaerotheca mors-uvae</i>		
Virus		
beroende på arten i fråga		
Aucuba mosaic och blackcurrant yellows kombinerat	0,5	
Arabismosaikvirus (ArMV)		
Blackcurrant reversion virus (BRV)		
Gurkmosaikvirus (CMV)		
Gooseberry vein banding associated viruses (GVBaV)		
Vein clearing och vein net hos svarta vinbär, Gooseberry vein banding	0,5	
Latent jordgubbsringfläckvirus (SLRSV)		

Hallonringfläckvirus (RpRSV)		
------------------------------	--	--

Rubus L. – Hallonsläktet

Skadegörare	Tolerans nivå (%)	Okulärbesiktning (antal gånger/år)
Insekter		1 gång om året Om vi misstänker att det finns skadegörare ska vi ta prov och skicka för analys.
<i>Resseliella theobaldi</i>	0,5	
Svampar		
<i>Peronospora rubi</i>		
<i>Phytophthora</i> spp. som infekterar <i>Rubus</i>		
Bakterier		
<i>Agrobacterium</i> spp.	1	
<i>Rhodococcus fascians</i>	1	
Virus beroende på arten i fråga		
Bladfläckvirus (RLSV), Bladspräcklighetsvirus (RLMV), Gulnätvirus (RYNV) Gurkmosaikvirus (CMV), Raspberry vein chlorosis virus (RVCV), Svarthallonnekrovirus (BRNV), Äpplemosaikvirus (ApMV),	0,5	
Raspberry bushy dwarf virus (RBDV)		
Virusliknande sjukdomar		
Raspberry yellow spot		

Fytoplasma Rubus stunt phytoplasma		
--	--	--

Vaccinium L. – Blåbärssläktet

Skadegörare	Tolerans nivå (%)	Okulärbesiktning (antal gånger/år)
Svampar		1 gång om året Om vi misstänker att det finns skadegörare ska vi ta prov och skicka för analys.
<i>Exobasidium vaccinii</i> var. <i>vaccinii</i>	1	
<i>Godronia cassandrae</i> (anamorf <i>Topospora myrtilli</i>)	0,5	
Bakterier		
<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	0,5	
Virus	0,5	
Blueberry red ringspot virus (BRRV)		
Blueberry scorch virus (BIScV)		
Blueberry shock virus (BIShV)		
Blueberry shoestring virus (BSSV)		
Virusliknande sjukdomar		
Blueberry mosaic agent		
Cranberry ringspot agent		
Fytoplasma		
Blueberry stunt phytoplasma		
Blueberry witches' broom phytoplasma		
Cranberry false blossom phytoplasma		

6.2 Skadegörare i jord

Om du odlar certifikatmoderplantor av nedanstående arter i jord ska jorden vara fri från angivna nematoder. Jordbruksverket ansvarar för att ta prov och analysera.

Släkte eller art	Specifika skadegörare
<i>Fragaria</i> L.	Nematoder <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Prunus avium</i> och <i>P. cerasus</i>	Nematoder <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>P. domestica</i> , <i>P. persica</i> och <i>P. salicina</i>	Nematoder <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Ribes</i> L.	Nematoder <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
<i>Rubus</i> L.	Nematoder <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>

7 Produktionsplan för frukt- och bär

Namn på plantskolan och registreringsnummer hos Jordbruksverket

Planen är framtagen (år, månad)

Planen är uppdaterad senast (år, månad)

Antal plantor och odlingsplats

Hur många plantor odlar du?

Om du inte har angett hur många plantor du odlar i din sortlista i den årliga anmäla ska du ange det här. Ange ungefärligt antal av varje art.

Du ska också ange var du odlar dem. Ange skiftesbeteckning enligt karta. Du kan göra det här eller lägga till det i din redovisning av arter och sorter du bifogade till din ansökan.

Observera att om du odlar prebasplantor och basplantor ska du ange antalet för varje sort.

Art (latin)	Art (svenska)	Antal plantor (ca)	Skiftesbeteckning enligt karta
<i>Corylus avellana</i> L.	Hassel avsedd för produktion av nötter		
<i>Ficus carica</i> L.	Fikon avsedd för produktion av fikon		
<i>Fragaria</i> L.	Smultronsläktet		
<i>Malus</i> Mill.	Äpple		
<i>Prunus armeniaca</i> L.	Aprikos		
<i>Prunus avium</i> (L.) L.	Sötkörsbär		
<i>Prunus cerasus</i> L.	Surkörsbär		
<i>Prunus domestica</i> L.	Plommon		
<i>Prunus persica</i> (L.) Batsch.	Persika		
<i>Pyrus</i> L.	Päron		

<i>Ribes</i> L.	Vinbärssläktet		
<i>Rubus</i> L.	Hallonsläktet		
<i>Vaccinium</i> L.	Blåbärssläktet		

Förökning av plantor

Förökar du själv upp plantor?

Du som själv odlar moderplantor eller förökningsmaterial ska ange var du odlar dem.

Art	Sort	Skiftesbeteckning enligt karta

Förökningssätt

Hur uppförökar du dina plantor från förökningsmaterialet?

- stickling, ange art
- okulering eller ymp, ange art
- annat _____

Kontroll av sort

Hur försäkrar du dig om att du odlar rätt sort?

- Jag köper in certifierat material för uppförökning.
- Jag köper in uppförökningsmaterial eller producerar eget och kontrollera att det är rätt sort genom att titta på
 - växtsätt
 - blomning/blomningstid
 - frukt/mognadstid
 - annat _____

Sundhet

Hur gör du för att övervaka att plantorna håller sig friska?

Om du gör det genom okulärbesiktning kan du ange vem eller vilka som genomför okulärbesiktning och hur ofta den genomförs.

Observera att om du odlar CAC-plantor ska du vid Jordbruksverkets kontroll kunna ange när du senast okulärbesiktigade dina plantor. Du som odlar jordgubbsplantor måste kontrollera dem minst 2 gånger under odlingssäsongen. Övriga arter ska kontrolleras minst en gång under odlingssäsongen.

Upptagning, märkning och förpackning samt transport

- Jag tar upp, märker och förpackar
 - en sort i taget
 - flera sorter på en gång
- Jag köper in etiketter och (program för) följesedlar
- Jag tar fram egna etiketter och följesedlar
- Jag säljer direkt till slutkund
- Jag säljer till grossist eller garden center

Vilka är riskerna i din produktion

Risk 1

Jag bedömer att risken för att blanda olika sorter med varandra finns i samband med

- Uppfödning
- Upptagning
- Märkning och förpackning
- Plocka order
- Transport
- Annat _____

Åtgärd 1

Beskriv vad du gör för att inte blanda olika sorter med varandra.

- Jag har ett tillräckligt avstånd mellan olika sorter
- Jag markerar upp de olika sorterna, ange hur

- Annat _____

Risk 2

Jag bedömer att det finns risk för spridning av skadegörare mellan plantor

i samband med

- Uppfödning
- Klippning/beskärning
- Stillastående vatten
- Transport
- Lagring
- Annat _____

Åtgärd 2

Jag undviker spridning av skadegörare genom

- Rengöring av verktyg
- Rengöring av CC-vagnar
- Kontrollera att skadegörare inte sprids med Mypex-mattor odlingsmattor, väv m.m.
- Snabbt vidta åtgärder när jag upptäcker skadegörare, ange vilka
- Annat _____

Risk 3

Jag producerar både CAC och certifierat material

- Ja
- Nej

Om ja

Jag bedömer att risken för att blanda kategorierna med varandra finns i samband med

- Uppförökning
- Upptagning
- Märkning och förpackning
- Plocka order
- Transport
- Annat _____

Åtgärd 3

Beskriv vad du gör för att inte blanda kategorierna med varandra med varandra

Bifoga

Karta

Rita in din odling per släkte eller art på en karta. Ge varje odlingsplats eller skifte en beteckning till exempel en siffra, bokstav eller ett namn.